

ASIAKKAIDEN LUOKITTELU JA LUOKITTELUN VAIKUTUS SOVELLETTAVIIN MENETTELYTAPOIHIN

1. Yleistä asiakkaiden luokittelusta

Sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla ja sijoituspalvelulaki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaiden luokittelussa käytetyt kriteerit on kerrottu liitteessä 1.

Asiakkaan luokittelulla on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin. Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa palveluntarjoajalle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun

2. Luokittelukriteerit

Asiakkaiden sijoituspalvelulakiin perustuvat luokittelukriteerit on kuvattu liitteessä 1.

3. Hakemus tulla luokitelluksi toisessa asiakasluokassa

Asiakkaalla on oikeus pyytää asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana on tehtävä kirjallinen sopimus. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen. Näistä vaikutuksista kerrotaan tarkemmin tämän asiakirjan kohdissa 4 ja 5. palveluntarjoaja on velvollinen kertomaan luokittelun vaikutuksista sijoittajan suojaan ja asiakkaan on kirjallisesti ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

4. Luokittelun vaikutus sijoittajansuojaan

Suomen lainsäädännön mukaan vain ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa sijoittajalle aiheutuneet menetykset silloin, kun sijoituspalveluyritys ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia lain tai sopimuksen mukaisesti. Yhdelle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 sijoittajan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten asiakas vastaa edelleen omien sijoituspäätöstensä seurauksista. Sijoitussidonnaiset vakuutukset tai sijoitusrahastotoiminta eivät kuulu suojan piiriin.

5. Luokittelun vaikutus menettelytapavaatimukseen

5.1 Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimainen asiakas on laajimman mahdollisen suojan piirissä. Ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä ja heihin sovelletaan laajoja tiedonanto- ja selonottovelvollisuuksia. Ei-ammattimaisen asiakkaan kanssa tehdään aina kirjallinen sopimus.

Tiedonantovelvollisuus

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle annetaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista kattavasti tietoa sekä palveluntarjoajasta että tarjottavasta palvelusta. Tiedot annetaan pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi tulostaa tai tallentaa ne. Tiedot voidaan antaa myös palveluntarjoajan verkkosivuilla, mikäli asiakas on antanut tähän suostumuksensa.

Selonottovelvollisuus

Tarjotessaan toimeksiantojen välittämistä ei-ammattimaiselle asiakkaalle palveluntarjoajan on pyydettävä asiakkaalta tiedot tämän kyseistä

rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja – tietämyksestä voidakseen arvioida, onko rahoitusväline tai palvelu asiakkaan kannalta asianmukainen. Palveluntarjoajalla on lähtökohtaisesti oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Mikäli palveluntarjoaja katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaan kannalta asianmukainen, on palveluntarjoajan ilmoitettava tästä asiakkaalle. Palveluntarjoajan on myös kerrottava asiakkaalle, mikäli se ei voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle siitä syystä, että asiakas ei ole antanut kaikkia arvioinnin perusteeksi tarvittavia tietoja. Jos kyse on asiakkaan aloitteesta tapahtuvasta laissa tarkoitetun yksinkertaiseen rahoitusvälineeseen liittyvän toimeksiannon toteuttamisesta tai välittämisestä asianmukaisuusarviointia ei tarvitse tehdä.

Palveluntarjoajan, joka tarjoaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan tietämyksestä ja kokemuksesta tarjotusta tuotteesta tai palvelusta sekä asiakkaan taloudellisesta tilanteesta, mukaan lukien tappionsietokyky, ja sijoitustavoitteista, mukaan lukien riskiraja, jotta sijoituspalveluyritys voi suositella asiakkaalle soveltuvia, erityisesti tämän riskirajan ja tappionsietokyvyn mukaisia sijoituspalveluja ja rahoitusvälineitä. Palveluntarjoajalla on lähtökohtaisesti oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Palveluntarjoajan tulee edellä hankkimiansa tietojen valossa arvioida vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita, kykeneekö asiakas kantamaan taloudellisesti mahdollisen riskin ja onko asiakkaalla tarvittavat sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi suositeltuun toimeen.

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle tulee antaa tuotteen, palvelun tai liiketoimen soveltuvuutta koskeva lausunto pysyvällä tavalla ennen liiketoimen suorittamista sijoittajan päätöksenteon tueksi, kun asiakkaalle annetaan sijoitusneuvontaa. Jos palveluntarjoaja ei saa riittäviä tietoja se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä. Palveluntarjoaja voi itse arvioida minkä merkityksen antaa sille, ettei asiakas anna kaikkia soveltuvuuden arvioimiseksi tarvittavia tietoja

5.2 Ammattimainen asiakas

Tiedonantovelvoitteet

Ammattimaiselle asiakkaalle on annettava yleiskuvaus palvelun kohteena olevien rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä tyypillisistä riskeistä, jos se on tarpeellista ottaen huomioon kyseisen asiakkaan sijoituskokemus.

Selonottovelvoitteet

Palveluntarjoajan selonottovelvollisuudet ammattimaisen asiakkaan osalta eivät ole yhtä laajat kuin ei-ammattimaisten asiakkaiden osalta.

Palveluntarjoajan ei tarvitse selvittää ammattimaisen asiakkaan sijoituskokemusta ja -tietämystä eikä arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta. Tarjottaessa sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa palveluntarjoajan ei tarvitse antaa ammattimaiselle asiakkaalle kirjallista soveltuvuuslausuntoa.

5.3 Hyväksyttävä vastapuoli

Lainsäädännössä määrätyt menettelytapasäännökset ja sijoittajan suojaa koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin yleisiä tiedonantovelvoitteita lukuun ottamatta.

Hyväksyttävä vastapuoli voi pyytää palveluntarjoajalta kirjallisesti, että sijoittajan suojaksi tarkoitettuja menettelytapasäännöksiä sovellettaisiin sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti, suostuuko se esitettyyn pyyntöön.

LIITE 1 LUOKITTELUKRITEERIT

A. Ei-ammattimainen asiakas

Muu kuin ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli.

B. Ammattimainen asiakas

1. Yhteisöt

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö¹ ja siihen rinnastettava ulkomainen viranomaisvalvonnassa oleva yhteisö:

- a) sijoituspalveluyritys,
- b) luottolaitos,
- c) rahastoyhtiö, vaihtoehtorahastojen hoitaja ja säilytisyhteisö,
- d) pörssi,
- e) arvopaperikeskus ja keskusvastapuoli
- f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö,
- g) työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö ja eläkekassa,
- h) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettu paikallinen yritys,
- i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys,
- j) muu yhteisösijoittaja²

2. Suuryritykset

Yritys, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa,
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa,

---

¹ Säännellyksi yhteisöksi katsotaan myös vakuutusyhdistykset

² Hallituksen esityksen mukaan muita yhteisösijoittajia ovat mm. erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoiminnasta annettua lakia. Tällaisia ovat hallituksen esityksen mukaan mm. Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND).

c) omat varat³ ovat vähintään 2 000 000 euroa

3. Valtio ja niiden yksiköt

- a) Suomen valtio,
- b) Valtiokonttori,
- c) Ahvenanmaan maakunta,
- d) ulkomainen valtio ja osavaltio,
- e) ulkomainen valtionvelkaa hoitava toimielin

4. Keskuspankit

- a) Euroopan keskuspankki,
- b) Suomen Pankki,
- c) ulkomainen keskuspankki,
- d) Kansainvälinen valuuttarahasto, Maailmanpankki, Euroopan investointipankki ja niihin rinnastettava kansainvälinen yhteisö tai organisaatio.

5. Yhteisösijoittajat

Pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen.

6. Asiakkaan oma hakemuksen perusteella

Edellytykset:

6.1. Asiakas hakee kirjallisesti.

6.2. Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia⁴ kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;
- b) asiakkaan sijoitusvarallisuuden arvo⁵ on yli 500 000 euroa;
- c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalaalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävissä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

---

³ Omiin varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarot.

⁴ Huomattavan suuriksi liiketoimiksi katsotaan vähintään 50.000 euron suuruiset liiketoimet.

⁵ Sijoitusvarallisuuden arvoa laskettaessa mukaan luetaan myös käteisvarat.

6.3. Arvopaperinvälittäjä on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, ja arvopaperinvälittäjä hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

6.4. Arvopaperinvälittäjä ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulain 10 luvun menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

6.5. Asiakas ilmoittaa arvopaperinvälittäjälle kirjallisesti olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

C. Hyväksyttävä vastapuoli

1. Yhteisöt

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö⁶ ja siihen rinnastettava ulkomainen viranomaisvalvonnassa oleva yhteisö:

- a) sijoituspalveluyritys,
- b) luottolaitos,
- c) rahastoyhtiö, vaihtoehtorahastojen hoitaja ja säilytisyhteisö,
- d) pörssi,
- e) arvopaperikeskus ja keskusvastapuoli
- f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö,
- g) työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö ja eläkekassa,
- h) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettu paikallinen yritys,
- i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys,
- j) muu yhteisösijoittaja⁷

2. Suuryritykset

Yritys, joka

---

⁶ Säännellyksi yhteisöksi katsotaan myös vakuutusyhdistykset

⁷ Hallituksen esityksen mukaan muita yhteisösijoittajia ovat mm. erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoinnasta annettua lakia. Tällaisia ovat hallituksen esityksen mukaan mm. Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND).

2.1 täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa,
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa,
- c) omat varat⁸ ovat vähintään 2 000 000 euroa

2.2 oka antaa nimenomaisen suostumuksensa tulla kohdelluksi hyväksyttävänä vastapuolena.

3. Valtio ja niiden yksiköt

- a) Suomen valtio,
- b) Valtiokonttori,
- c) Ahvenanmaan maakunta,
- d) ulkomainen valtio ja osavaltio,
- e) ulkomainen valtionvelkaa hoitava toimielin

4. Keskuspankit

- a) Euroopan keskuspankki,
- b) Suomen Pankki,
- c) ulkomainen keskuspankki,
- d) Kansainvälinen valuuttarahasto, Maailmanpankki, Euroopan investointipankki ja niihin rinnastettava kansainvälinen yhteisö tai organisaatio.

5. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokitellun asiakkaan hakemus tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana

Edellytykset:

- 5.1. Edellä kohdissa 1, 3 ja 4 tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli hakee kirjallisesti menettelytapasäännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta
- 5.2. Arvopaperinvälittäjä hyväksyy asiakkaan hakemuksen

---

⁸ Omiin varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarot.

6. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokitellun asiakkaan hakemus tulla kohdelluksi ei-ammattimaisena asiakkaana

Edellytykset:

6.1. Edellä kohdissa 1, 3 ja 4 tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli hakee kirjallisesti menettelytapasäännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta.

6.2. Arvopaperinvälittäjä hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

6.3. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana tehdään kirjallinen sopimus, josta käy ilmi sen soveltaminen yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen arvopaperiin tai liiketoimeen.

7. Hakemuksesta ammattimaiseksi asiakkaaksi luokitellun yhteisösijoittajan hakemus tulla kohdelluksi hyväksyttävänä vastapuolena

Edellytykset:

7.1. Asiakas hakee kirjallisesti.

7.2. Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia⁹ kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana;
- b) asiakkaan sijoitusvarallisuuden arvo¹⁰ on yli 500 000 euroa;
- c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusallalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävissä, joka edellyttää tietämystä suunnitellusta liiketoimesta tai palvelusta.

7.3. Arvopaperinvälittäjä on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, ja arvopaperinvälittäjä hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

7.4. Arvopaperinvälittäjä ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulain 10 luvun menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

7.5. Asiakas ilmoittaa arvopaperinvälittäjälle kirjallisesti olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

---

⁹ Huomattavan suuriksi liiketoimiksi katsotaan vähintään 50.000 euron suuruiset liiketoimet.

¹⁰ Sijoitusvarallisuuden arvoa laskettaessa mukaan luetaan myös käteisvarat.